

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

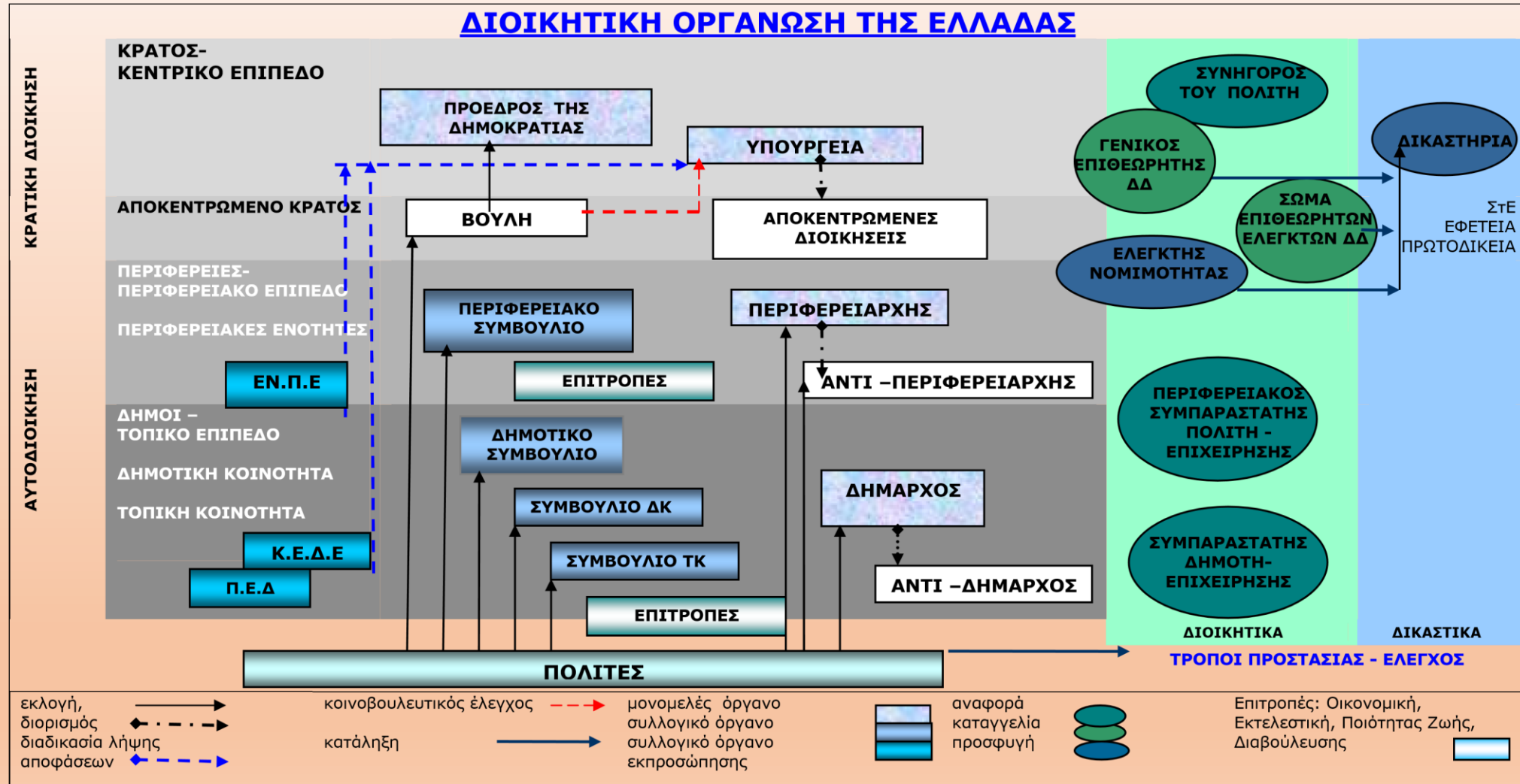
ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ

Θέμα Διάλεξης:

**Περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα:
Διάρθρωση, αρμοδιότητες, χρηματοδότηση**

16/5/2019

Διοικητική Οργάνωση της Ελλάδας

Παραδείγματα Διοικητικής Διαίρεσης χωρών της Ε.Ε. (I)

ΒΕΛΓΙΟ

Ομοσπονδιακή κυβέρνηση με έδρα τις Βρυξέλλες

↓
NUTS* 1: 3 Regions (Flemish Region, Walloon Region, Brussels Capital Region)

↓
NUTS 2: Provinces (11)

↓
NUTS 3: Arrondissements (44)

↓
LAU (Local Administrative units): 589

Πηγή: Eurostat

* *Nomenclature of Territorial Units for Statistics*

Παραδείγματα Διοικητικής Διαίρεσης χωρών της Ε.Ε. (II)

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

NUTS 1: Länder (Ομόσπονδα κρατίδια) 16

NUTS 2: Regierungsbezirke (Διοικητικές περιφέρειες) 38

NUTS 3: Kreise (Περιοχές-Περιφέρειες) 401

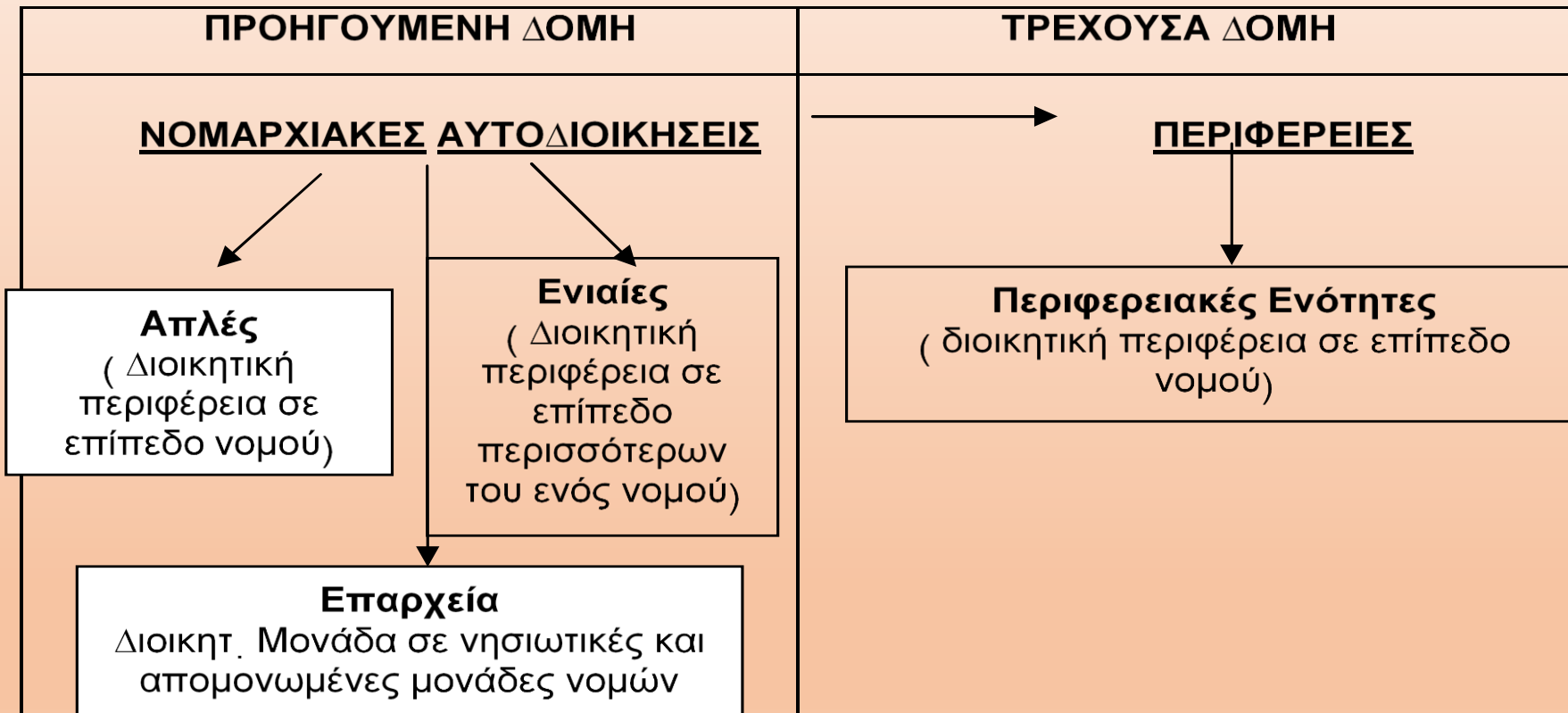
LAU: Gemeinden (Κοινότητες) 11.130

Πηγή: Eurostat

Διοικητική διαίρεση της Ελλάδας (“Πρόγραμμα Καλλικράτης” – Ν. 3852/2010)

<u>ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΟΜΗ</u>		ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΔΟΜΗ	
1034	ΔΗΜΟΙ -ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΟΤΑ α' Βαθμού	→ 325	ΔΗΜΟΙ ΟΤΑ α' Βαθμού
914	Δήμοι		
120	Κοινότητες		
54	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ Ν.Α- Βαθμού	→ 13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΟΤΑ β' Βαθμού
47	Απλές Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις		
3 (7 Ν.Α)	Ενιαίες - Διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις		
19	Επαρχεία		
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	→ 7	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Διοικητική διαίρεση της Ελλάδας (“Πρόγραμμα Καλλικράτης” – Ν. 3852/2010)

Διαφοροποιήσεις που επήλθαν στην Τ. Αυτοδιοίκηση με τον Ν. 4555/2018 – «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι» (1)

- **Θεσμοθέτηση του εκλογικού συστήματος της απλής αναλογικής.** Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μία παράταξη για να έχει την απόλυτη πλειοψηφία στο Δημοτικό Συμβούλιο, πρέπει να εξασφαλίσει ποσοστό 50% και άνω από τον πρώτο γύρο. Το σύνολο των εδρών του δημοτικού συμβουλίου κατανέμεται στους συνδυασμούς που έλαβαν μέρος στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στον Α΄ γύρο.
- Με τον «Κλεισθένη» **καταργείται η έννοια των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων** – η οποία ίσχυε με τον «Καλλικράτη» – οι οποίες αντικαθίστανται με **Κοινότητες** ανεξαρτήτως πληθυσμού. Με τον «Κλεισθένη» τα όργανα διοίκησης των κοινοτήτων είναι ο Πρόεδρος και το Συμβούλιο Κοινότητας, σε κοινότητες άνω των 300 κατοίκων. Το συμβούλιο της κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από τριακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (301-2.000) κατοίκους, από επτά (7) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001-10.000) κατοίκους, από έντεκα (11) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001-50.000) κατοίκους και από δεκαπέντε (15) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους. (Άρθρο 5).

Διαφοροποιήσεις που επήλθαν στην Τ. Αυτοδιοίκηση με τον Ν. 4555/2018 – «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι» (2)

- Δυνατότητα διενέργειας δημοτικού δημοψηφίσματος μετά από απόφαση της πλειοψηφίας των 2/3 των μελών του Δ.Σ. ή μετά από αίτηση του 10% τουλάχιστον των εγγεγραμμένων εκλογέων του οικείου Δήμου.
- Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές έχουν πλέον και οι πολίτες των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.
- Καθιέρωση του θεσμού του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, με πενταετή θητεία, ο οποίος αντικαθιστά τον Συμπαραστάτη του Δημότη (που είχε θεσμοθετηθεί με τον «Καλλικράτη»). Ο ρόλος τους κυρίως είναι η πληροφόρηση του κοινού, η παραλαβή καταγγελιών και αναφορών πολιτών και εξέτασή τους, οργάνωση συναντήσεων διαμεσολάβησης μεταξύ των ενδιαφερόμενων πολιτών και των αρμόδιων αιρετών ή υπηρεσιακών στελεχών, συνεργασία με τα αιρετά όργανα ή τα στελέχη των Ο.Τ.Α.
- Νέα διαίρεση και αύξηση των εκλογικών περιφερειών της Αττικής από 5 σε 8.
- Αντικατάσταση της εποπτείας των ΟΤΑ από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ.

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

- Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση διαρθρώνεται σε επτά (7) αποκεντρωμένες διοικήσεις, οι οποίες έχουν διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια και ασκούν αποκεντρωμένες αρμοδιότητες αμιγώς κρατικού χαρακτήρα. **Με το άρθρο 128 του Προγράμματος «Κλεισθένης Ι» οι αποκεντρωμένες διοικήσεις αντικαθίστανται από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.**
- Οι υπάρχουσες αποκεντρωμένες διοικήσεις είναι οι παρακάτω:

Αποκεντρωμένη Διοίκηση	Έδρα
Αττικής	Αθήνα
Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	Λάρισα
Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας	Ιωάννινα
Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου	Πάτρα
Αιγαίου	Πειραιάς
Κρήτης	Ηράκλειο
Μακεδονίας - Θράκης	Θεσσαλονίκη

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) |

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) II

- Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενά κατά τόπο νομικά πρόσωπα και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Κάθε περιφέρεια περιλαμβάνει περισσότερους του ενός Νομούς.
- Σε αυτές εδρεύουν οι υπηρεσίες των πρώην νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
- Στο πλαίσιο του αποκεντρωτικού συστήματος, οι Περιφέρειες αποτελούν αυτοτελείς ενιαίες διοικητικές μονάδες αποκέντρωσης της Κρατικής Διοίκησης με αρμοδιότητες το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμων και Περιφερειών) δεν υπάρχουν σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, παρά συνεργασίας, οι οποίες αναπτύσσονται βάσει του νόμου, κοινών συμφωνιών και συντονισμού κοινών δράσεων.

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) III

- Τα όργανα διοίκησης της Περιφέρειας είναι ο Περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες, το Περιφερειακό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή και η Εκτελεστική Επιτροπή.
- Ο **Περιφερειάρχης** προασπίζει το δημόσιο συμφέρον, κατευθύνει την υλοποίηση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας.
- Οι **Αντιπεριφερειάρχες** βοηθούν τον Περιφερειάρχη στο έργο του και διακρίνονται σε αιρετούς και σε οριζόμενους από τον ίδιο τον περιφερειάρχη. «Οι αντιπεριφερειάρχες είναι κατ' ελάχιστο ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες και ο μέγιστος αριθμός τους μπορεί να προσαυξάνεται έως έξι (6), με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά στις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων ο ελάχιστος αριθμός των αντιπεριφερειάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρειας» (**άρθρο 45 Ν. 4555/2018**). Ο Περιφερειάρχης με απόφασή του μπορεί να αναθέσει σε όλους τους Αντιπεριφερειάρχες τομείς αρμοδιοτήτων.

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) IV

- Το **περιφερειακό συμβούλιο** λαμβάνει αποφάσεις για όλα τα θέματα της Περιφέρειας, εκτός από εκείνα που από το Νόμο έχουν ανατεθεί σε άλλο όργανο αυτής.

Από πόσα μέλη απαρτίζεται το περιφερειακό συμβούλιο:

- Σε περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους: 41 μέλη
- Σε περιφέρειες με πληθυσμό από 300.001 έως 800.000 κατοίκους: 51 μέλη
- Σε περιφέρειες με πληθυσμό από 800.001 και άνω κατοίκους: 71 μέλη
- Η περιφέρεια Αττικής από 101 μέλη
- Η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου από 51 μέλη.

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) V

- Η **εκτελεστική επιτροπή** αποτελείται από τον περιφερειάρχη, τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου και τους αντιπεριφερειάρχες. Ρόλος της είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή της περιφερειακής πολιτικής σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας της περιφέρειας και την εφαρμογή του προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης.
- Η **οικονομική επιτροπή** είναι το όργανο που ασκεί τον οικονομικό έλεγχο και παρακολουθεί την τήρηση του προϋπολογισμού της περιφέρειας. Απαρτίζεται από τον περιφερειάρχη ή με εντολή αυτού από κάποιον αντιπεριφερειάρχη ως Πρόεδρο και μέλη περιφερειακούς συμβούλους, οι οποίοι έχουν εκλεγεί από το περιφερειακό συμβούλιο για να συμμετέχουν σε αυτό.

Περιφέρειες (ΟΤΑ β' Βαθμού) VI

- Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση **μετακλητού Εκτελεστικού Γραμματέα**.
- Ο Εκτελεστικός Γραμματέας διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και παύει να ασκεί τα καθήκοντά του, όταν ο περιφερειάρχης που τον προσέλαβε απωλέσει την ιδιότητά του για οποιονδήποτε λόγο.
- Οι αρμοδιότητες του Εκτελεστικού Γραμματέα είναι να υπογράφει τις άδειες μετακίνησης των υπαλλήλων στο εσωτερικό και το εξωτερικό, να συντονίζει τις υπηρεσίες της περιφέρειας κατά την άσκηση του έργου τους, να εισηγείται μέτρα για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών της περιφέρειας, να μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του περιφερειακού συμβουλίου ή των οικείων Επιτροπών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, να παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και των οικείων επιτροπών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας, να μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης της περιφέρειας, σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και να ενημερώνει σχετικά το περιφερειακό συμβούλιο και τις οικείες επιτροπές και να οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στην περιφέρεια, σύμφωνα με τον Ν. 3852/2010 («Πρόγραμμα Καλλικράτης»).

Αρμοδιότητες Περιφερειών (I)

A. Τομέας Προγραμματισμού - Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνονται, κυρίως:

- Ο περιφερειακός αναπτυξιακός σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η υλοποίηση των σχετικών με αυτόν δράσεων και η παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της περιφέρειας.
- Η εξειδίκευση των στόχων και των κατευθύνσεων της αναπτυξιακής πολιτικής, στο επίπεδο της περιφέρειας, η υλοποίηση των διαδικασιών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, για τα ετήσια και μεσοχρόνια προγράμματα ανάπτυξης.
- Η σύνταξη προτάσεων για τη διαμόρφωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής.
- Η προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων.
- Η κατάρτιση του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
- Η έγκριση των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, που εκπονούνται στο πλαίσιο των αντίστοιχων περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- Ο συντονισμός των φορέων εκτέλεσης και η παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.
- Η διατύπωση προς τους κεντρικούς φορείς του δημόσιου τομέα προτάσεων για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- Η εκπόνηση γενικών και ειδικών αναπτυξιακών μελετών που αφορούν τη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.

(Άρθρο 186 Ν. 3852/2010)

Αρμοδιότητες Περιφερειών (II)

B. Τομέας Γεωργίας - Κτηνοτροφίας – Αλιείας, με υποτομείς:

α) **Προγραμματισμού**, ο οποίος έχει σαν κύριες αρμοδιότητες την κατάρτιση ετήσιων και πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία και την εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών μελετών και μέτρων πολιτικής, την έγκριση, τον έλεγχο, την πληρωμή και την παραλαβή έργων και εργασιών περιφερειακού επιπέδου, τον προγραμματισμό, τη μελέτη και την κατασκευή εγγειοβελτιωτικών, αρδευτικών, υδροληπτικών και αντιδιαβρωτικών έργων, τη διενέργεια δημοπρατήσεων των εγγειοβελτιωτικών έργων και μελετών, την εκπόνηση γεωργοτεχνικών, γεωργοοικονομικών, εδαφολογικών μελετών, την αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (III)

β) Υποτομέας Γεωργίας, με αρμοδιότητες: την προώθηση της εκμηχάνισης και εξηλεκτρισμού της γεωργίας, την αξιοποίηση των στοιχείων των μητρώων για τον πρωτογενή τομέα, τα οποία τηρούνται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων απεντόμωσης εξαγόμενων από τη χώρα γεωργικών προϊόντων, των εισαγόμενων φυτών και προϊόντων και των διακινούμενων στο εσωτερικό της χώρας φυτών και προϊόντων, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της παραγωγής και διακίνησης οίνου, τις παραχωρήσεις ακινήτων που διαχειρίζεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ.ά.

γ) Υποτομέας Κτηνοτροφίας, με αρμοδιότητες: την έρευνα και τη μελέτη κάθε θέματος που σχετίζεται με την υγιεινή κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου, χερσαίου, υδρόβιου και αμφίβιου και της προστασίας γενικά της υγείας των ζώων, το συντονισμό και την εποπτεία της εφαρμογής των προγραμμάτων υγείας ζώων, τη διενέργεια ελέγχων στις βιομηχανίες παραγωγής ζωοτροφών, κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (IV)

δ) **Υποτομέας αλιείας**, με αρμοδιότητες: την διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων, τον καθορισμό προστατευτικής ζώνης εκμισθούμενου ιχθυοτροφείου· την απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιέων από μίσθιο, συνεπεία αλιευτικής παράβασης· τον καθορισμό της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυόσκαλας· την απόφαση καταγγελίας της μίσθωσης ιχθυοτροφείου, κ.ά.

Γ. Τομέας Φυσικών Πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας, στον οποίο περιλαμβάνονται:

α) **Υποτομέας Διαχείρισης Υδάτων**, με αρμοδιότητες όπως ο έλεγχος της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων, η επιβολή μέτρων και κυρώσεων για την προστασία των υδάτων και την αντιμετώπιση αυξητικών τάσεων που προκύπτουν από ανθρώπινες δραστηριότητες στις συγκεντρώσεις ουσιών στα υπόγεια ύδατα, κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (V)

β) Υποτομέας ορυκτού πλούτου, με αρμοδιότητες όπως ο καθορισμός και ο αποχαρακτηρισμός λατομικών περιοχών· η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων αργίλων και μαργών πλινθοποιίας και κεραμοποιίας· η χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων λατομείων αδρανών υλικών· η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης λατομείων σχιστολιθικών πλακών κ.ά.

γ) Υποτομέας Ενέργειας, με αρμοδιότητες όπως η χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και λειτουργίας βιομηχανιών παραγωγής πετρελαιοειδών και λιπαντικών (διυλιστηρίων), εγκαταστάσεων αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, εμφιάλωσης υγραερίων και συσκευασίας λιπαντικών, εγκαταστάσεων αναγέννησης ορυκτελαίων· τη χορήγηση άδειας για διανομή και εμφιάλωση υγραερίου· τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης, λειτουργίας ή επέκτασης σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (VI)

δ) Υποτομέας Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας, με αρμοδιότητες τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και βιοτεχνιών· την ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες· την επιβολή κυρώσεων σε όσους ιδρύουν, επεκτείνουν, εκσυγχρονίζουν και λειτουργούν βιομηχανίες, βιοτεχνίες, επαγγελματικά εργαστήρια και αποθήκες, κατά παράβαση των κείμενων διατάξεων· την έγκριση ατελούς εισαγωγής κάθε είδους εξοπλισμού που προορίζεται για επαρχιακές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κ.ά.

Δ. Τομέας Απασχόλησης - Εμπορίου – Τουρισμού, με αρμοδιότητες τη συμμετοχή σε προγράμματα δράσεων και πρωτοβουλιών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων στο πλαίσιο των περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών· την παράταση, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, του εθνικού ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων κάθε είδους· την παροχή γνωμοδότησης για χαρακτηρισμό και οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης· την κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ. και τους δήμους της περιφέρειας, κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (VII)

Ε. Τομέας Μεταφορών – Επικοινωνιών, με αρμοδιότητες την έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης· τη χορήγηση, αναθεώρηση και ανάκληση των αδειών οδήγησης οχημάτων και της ειδικής άδειας οδήγησης επιβατηγών δημόσιας χρήσης· τον καθορισμό των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, καθώς και της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής Κ.Τ.Ε.Λ· τον καθορισμό του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε ΚΤΕΛ· την ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος· τη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβολής κυρώσεων σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου και σε ιδιοκτήτες λεωφορείων· τη χορήγηση αδειών κατασκευής, κατοχής, εγκατάστασης και λειτουργίας ερασιτεχνικών σταθμών ασυρμάτου και την ανάκληση αδειών λειτουργίας αυτών· τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο· τη χορήγηση σχετικών βεβαιώσεων και πιστοποιητικών σε εισαγόμενα μεταχειρισμένα οχήματα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, κ.ά.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (VIII)

ΣΤ. Τομέας Έργων - Χωροταξίας – Περιβάλλοντος, με αρμοδιότητες:

- την κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών, που η συντήρηση τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
- μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους
- το σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων
- την κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων
- την εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών
- τη θεώρηση και έγκριση των μελετών ιδιωτικών λιμενικών έργων **κ.ά.**

Αρμοδιότητες Περιφερειών (ΙΧ)

Z. Τομέας Υγείας, με αρμοδιότητες:

- τη χορήγηση και ανάκληση αδειών άσκησης επαγγελματιών υγείας, καθώς και αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών κλινικών, ιδιωτικών προνοιακών επιχειρήσεων, ιατρείων, οδοντιατρείων, εργαστηρίων και πάσης φύσεως χώρων άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος υγείας και πρόνοιας
- την άσκηση αρμοδιοτήτων που αφορούν θέματα διακρατικών υιοθεσιών
- την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντιάτρους, κατά τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας
- την υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας
- την έκδοση αδειών εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων
- τη χορήγηση άδειας λειτουργίας Μονάδων Αδυνατίσματος μετά από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής που συγκροτείται στην έδρα της οικείας περιφέρειας **κ.ά.**

Αρμοδιότητες Περιφερειών (X)

Η. Τομέας Παιδείας - Πολιτισμού – Αθλητισμού, με αρμοδιότητες όπως:

- Τον διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
- Τη διακοπή μαθημάτων, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.
- Την έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις.
- Την υλοποίηση Αθλητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αθλητικούς συλλόγους, δήμους, καθώς και με άλλους φορείς Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.
- Τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, στο σύνολο ή εν μέρει, την ανακαίνιση ή την επισκευή αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν, κατά κυριότητα ή κατά χρήση, σε ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία ή συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Αρμοδιότητες Περιφερειών (XI)

Θ. Τομέας Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας, με αρμοδιότητες όπως:

- Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων της εδαφικής της περιφέρειας.
- Η ευθύνη για την εφαρμογή του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία προγράμματα, μέτρα και δράσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο περιφέρειας.
- Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης.
- Ο σχεδιασμός και η οργάνωση θεμάτων πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η διάθεση και ο συντονισμός της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων προς την κατεύθυνση αυτή.
- Ο συντονισμός όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και του δημόσιου και ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών κ.ά.

Πηγές χρηματοδότησης περιφερειών

▪ Τακτικά Έσοδα:

✓ Θεσμοθετημένοι υπέρ αυτών πόροι, Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) και προέρχονται από τις εξής πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) Το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (σε ποσοστό 2,40% των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού),

β) Το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας - ΦΠΑ (σε ποσοστό 4% των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού).

✓ Εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους.

▪ Έκτακτα Έσοδα:

❖ Δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες,

❖ Διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων,

❖ Συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα

❖ Τα κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις

❖ Κάθε άλλη πηγή: όπως ΠΔΕ για κατασκευές, ανακατασκευές & επεκτάσεις εγκαταστάσεων ή έργων, προμήθεια μονίμων εξοπλιστικών μέσων & μηχανολογικού εξοπλισμού, έρευνες και μελέτες που αναφέρονται αποκλειστικά στις παραπάνω περιπτώσεις καθώς και μελέτες, έρευνες-εμπειρογνωμοσύνες, που αφορούν στον καλύτερο προγραμματισμό έργων και μελετών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ· δαπάνες των εγκεκριμένων προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), των Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των Λοιπών Κοινοτικών Προγραμμάτων.

Δήμοι και όργανα διοίκησης αυτών (I)

- Τα όργανα διοίκησης του Δήμου είναι ο Δήμαρχος, οι Αντιδήμαρχοι, το Δημοτικό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.
- Ο **δήμαρχος** προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα, κατευθύνει τις δράσεις του δήμου για την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, διασφαλίζει την ενότητα της τοπικής κοινωνίας, εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου και ορίζει τους αντιδημάρχους.
- Οι **αντιδήμαρχοι** που διορίζονται από τον δήμαρχο είναι σύμβουλοι της πλειοψηφίας. Βοηθούν στο έργο του τον δήμαρχο, μετά από απόφασή του που προσδιορίζει το είδος των αρμοδιοτήτων που τους αναθέτει. Ο αριθμός τους εξαρτάται από τον πληθυσμό του δήμου και τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων.

Δήμοι και όργανα διοίκησης αυτών (II)

- Το **δημοτικό συμβούλιο** έχει αρμοδιότητα για όλα τα θέματα του δήμου, εκτός από εκείνα που από τον Νόμο ανήκουν στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου.
- Ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου εξαρτάται από τον πληθυσμό του Δήμου. Έτσι ο αριθμός των μελών τους είναι:
 - για Δήμους με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκους: 13 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 2.001 έως 5.000 κατοίκους: 17 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 5.001 έως 10.000 κατοίκους: 21 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 10.001 έως 30.000 κατοίκους: 27 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 30.001 έως 60.000 κατοίκους: 33 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 60.001 έως 100.000 κατοίκους: 41 μέλη
 - για Δήμους με πληθυσμό από 100.001 έως 150.000 κατοίκους: 45 μέλη και
 - για Δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από 150.000 κατοίκους: 49 μέλη

Δήμοι και όργανα διοίκησης αυτών (III)

- Η **Οικονομική Επιτροπή** ασκεί αρμοδιότητες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού του δήμου και εισηγείται θέματα σχετικά με την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών προς το Δ.Σ. Συγκροτείται από το δήμαρχο ή τον ορισμένο από αυτόν αντιδήμαρχο ως Πρόεδρο και αριθμό δημοτικών συμβούλων (6, 8 ή 10 αναλόγως των μελών του δημοτικού συμβουλίου), οι οποίοι εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο.
- Η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** συστήνεται σε δήμους άνω των 10.000 κατοίκων και συγκροτείται από το δήμαρχο ή τον ορισμένο από αυτόν αντιδήμαρχο ως Πρόεδρο και αριθμό δημοτικών συμβούλων (6, 8 ή 10 αναλόγως των μελών του Δ.Σ.), τους οποίους εκλέγει το δημοτικό συμβούλιο ως μέλη. Ασκεί αρμοδιότητες σε τομείς πολεοδομίας, χωροταξίας, περιβάλλοντος, αδειοδοτήσεων καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμού χώρων λαϊκών αγορών, υπαίθριου εμπορίου κ.ά.. Επίσης, λαμβάνει ειδική μέριμνα και δράσεις που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του δήμου.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) I

- **Τομέας Ανάπτυξης:** στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως: η προστασία, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων ή ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση των σχετικών έργων και εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία· η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση και διαχείριση των δικτύων φυσικού αερίου· ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας· η μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού· η διαχείριση, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών κτιρίων· η εκμετάλλευση δημοτικών δασών και η διαχείριση και εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών καλλιεργητικών εκτάσεων και βοσκοτόπων, καθώς και αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων που τους παραχωρούνται από το Δημόσιο, κ.ά.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) II

- **Τομέας Περιβάλλοντος**, στον οποίο περιλαμβάνονται ιδίως: η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών· η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων από την αλιεία· η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς· η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που διαθέτουν, για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα· συμμετοχή τους σε θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και χρήσεων γης και ο καθορισμός των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και η παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) III

- **Τομέας Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών**, στον οποίο περιλαμβάνονται ιδίως: η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, η δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων· η συμμετοχή στο έργο της αστικής συγκοινωνίας και η διενέργεια μεταφοράς για τη μετακίνηση κατοίκων της περιοχής τους· ο καθορισμός, η κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης· η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων· ο καθορισμός των χώρων και των όρων λειτουργίας των λαϊκών αγορών και των εμποροπανηγύρεων· ο καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση πλασίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης· ο προσδιορισμός των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα· η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας· η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων· μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών· η ονομασία των οδών, πλατειών, η τοποθέτηση πινακίδων πληροφoρίας και η αρίθμηση κτισμάτων, κ.ά.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) IV

- **Τομέας Απασχόλησης**, στον οποίο περιλαμβάνονται ιδίως:
 - Η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
 - Η προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, με την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κ.Ε.Κ. προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και κυρίως των πληθυσμών των ορεινών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών, στο πλαίσιο του εθνικού και ευρωπαϊκού σχεδιασμού.
 - Η συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία Δημοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) V

- **Τομέας Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης**, στον οποίο περιλαμβάνονται ιδίως:
 - Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας (με την ίδρυση παιδικών σταθμών, κέντρων ανοικτής περίθαλψης ηλικιωμένων κ.λ.π.).
 - Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας.
 - Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.
 - Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
 - Η πρόωθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων)

VI

- **Τομέας Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού**, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων· η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών· η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών· η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής· η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού· η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών· η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς· η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων· η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο· η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού· κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών χώρων άθλησης· και η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) VII

- **Τομέας Πολιτικής Προστασίας**, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:
 - Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια.
 - Η διατύπωση εισήγησης για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.
 - Η διάθεση και ο συντονισμός δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της περιφέρειάς τους.

Αρμοδιότητες των Δήμων σύμφωνα με τον Νόμο 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων)

VIII

Άλλες αρμοδιότητες των Δήμων κρατικού χαρακτήρα, τις οποίες ασκούν σε τοπικό επίπεδο, όπως:

- Τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρένων και έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό.
- Τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.
- Τήρηση αρχείων επίσημων εγγράφων και η έκδοση αντιγράφων.
- Περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης, που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
- Τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.
- Χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.
- Χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας μουσικών οργάνων, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.

Πρόσθετες αρμοδιότητες με το Πρόγραμμα Καλλικράτης

- Με τον Νόμο 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) εμπλουτίστηκαν οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. και μεταβιβάστηκαν σε αυτούς επιπλέον αρμοδιότητες στους τομείς Περιβάλλοντος, Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων, Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης και στον τομέα Παιδείας, Αθλητισμού, Πολιτισμού. Εμπλουτίστηκαν ακόμη και οι κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες που ασκούν οι Δήμοι σε τοπικό επίπεδο, όπως προβλέπεται από την παράγραφο ΙΙ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
- Επίσης προστέθηκε αυτοτελής τομέας Αγροτικής Ανάπτυξης, Κτηνοτροφίας και Αλιείας, στο πλαίσιο επιδίωξης αποτελεσματικότερης και ουσιαστικότερης σύνδεσης των δήμων με τα προβλήματα των αγροτών της χωρικής τους αρμοδιότητας. Μεταβιβάστηκε, ακόμη, σειρά αρμοδιοτήτων του τομέα της Γεωργίας και της Κτηνοτροφίας.
- Ο Νόμος 3852/2010 πρόσθεσε πάνω από 200 αρμοδιότητες στους Δήμους.

Ενδεικτικό Οργανόγραμμα Δήμου (Πειραιά)

Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία εκτός Γενικών Διευθύνσεων, που υπάγονται απευθείας στο Δήμαρχο και το Γενικό Γραμματέα:

- Γραφείο Δημάρχου
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου
- Γραφεία Αντιδημάρχων
- Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Διαδικτυακής Πύλης
- Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διασφάλισης Ποιότητας
- Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
- Γραφεία Δημοτικών Παρατάξεων
- Νομική Υπηρεσία
- Αυτοτελές Τμήμα Διαχείρισης Δράσεων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων/Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Γενική Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελούμενη από τις εξής Διευθύνσεις:

- Διεύθυνση Διοίκησης
- Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και κατάρτισης
- Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πολιτών
- Διεύθυνση Βρεφονηπιακών Σταθμών
- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

- Διεύθυνση Προσόδων και Εμπορίου
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Διεύθυνση Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης
- Διεύθυνση Πολιτισμού
- Διεύθυνση Επικοινωνίας-Προβολής και Μέσων Ενημέρωσης
- Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

Γενική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος αποτελούμενη από τις εξής Διευθύνσεις:

- Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης
- Διεύθυνση Οδοποιίας – Αποχέτευσης
- Διεύθυνση Καθαριότητας – Ανακύκλωσης
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου
- Διεύθυνση Αρχιτεκτονικού και λοιπών έργων
- Διεύθυνση Μηχανολογικού-Ηλεκτρολογικού
- Διεύθυνση Πληροφορικής
- Διεύθυνση Δημοτικής Περιουσίας και Κτηματολογίου

Πηγή: <http://piraeus.gov.gr/organogramma/>

Πηγές χρηματοδότησης Δήμων I

Τακτικά έσοδα:

- Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ), που προέρχονται από τις εξής πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) Το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (σε ποσοστό 20% των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού),

β) Το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας - ΦΠΑ (σε ποσοστό 12% των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού),

γ) Το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας - ΦΑΠ (σε ποσοστό 50% των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού).

- Ακίνητη Περιουσία Δήμων

α. Δημόσια (Δημοτική) περιουσία

β. Ιδιωτική περιουσία

γ. Βοσκές – βοσκότοποι, που διατίθενται για εκμετάλλευση στους Δήμους αποκλειστικά και μόνο για την ικανοποίηση κτηνοτροφικών αναγκών.

Πηγές χρηματοδότησης Δήμων II

Τακτικά έσοδα (συνέχεια):

- Έσοδα από Φορολογία:
 - i. Ανταποδοτικά και δυνητικά Τοπικά Τέλη και Δικαιώματα, όπως:
 - τα τέλη ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης
 - τα τέλη καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού
 - το τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων, που επιβάλλεται σε όσους χρησιμοποιούν διαρκώς ή πρόσκαιρα πεζοδρόμια, οδούς, πλατείες και εν γένει κοινόχρηστους χώρους,
 - το τέλος στάθμευσης οχημάτων που αφορά στην ελεγχόμενη στάθμευση με καταβολή ανάλογου αντιτίμου σε προκαθορισμένους από το Δήμο χώρους
 - το δικαίωμα χρήσης δημοτικών ή κοινοτικών σφαγείων
 - το δικαίωμα βοσκής
 - τα δικαιώματα ή τέλη που επιβάλλονται για τις δαπάνες λειτουργίας των κοιμητηρίων .

Πηγές χρηματοδότησης Δήμων III

Τακτικά έσοδα (συνέχεια):

ii. Φόροι, τέλη:

- το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ), το οποίο επιβάλλεται στην ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην περιφέρειά των δήμων και το ύψος του λαμβάνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου στα όρια που τάσσει ο Νόμος.
- ο Φόρος Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων, του οποίου η επιβολή εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των δήμων και επιβάλλεται σε εν γένει ηλεκτροδοτούμενους χώρους.
- το Τέλος διαφήμισης, για διαφημίσεις που λαμβάνουν χώρα στην περιφέρεια των δήμων.
- το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών παιγνίων,
- ο φόρος ζύθου,
- Αυτοτελή πρόστιμα για πολεοδομικές παραβάσεις και παραβάσεις του Κ.Ο.Κ.

Πηγές χρηματοδότησης Δήμων IV

Έκτακτα έσοδα:

- Έσοδα από δάνεια, κληροδοτήματα ή κληρονομίες
- Έκτακτες επιχορηγήσεις του δημοσίου
- Έσοδα από εκποίηση περιουσιακών στοιχείων
- Χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε.
- Άλλες πηγές εσόδων.

Άλλες πηγές χρηματοδότησης Δήμων

- **ΣΑΤΑ** (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης), η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί **μόνο** για τη χρηματοδότηση έργων ή μελετών του Δήμου (σύμφωνα με το με αρ. 13654/1998 έγγραφο του ΥΠΕΣΔΔΑ)
- Χρηματοδότηση από το **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)**
- Πρόγραμμα «**Φιλόδημος Ι**», για την κατασκευή έργων και την προμήθεια εξοπλισμού στους παρακάτω τομείς:
 - ύδρευσης, αποχέτευσης
 - αγροτικής οδοποιίας
 - αντιπλημμυρικής προστασίας
 - αποκατάστασης Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
 - ανέγερσης ή αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων
 - αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές.
- **ΕΣΠΑ** (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης).